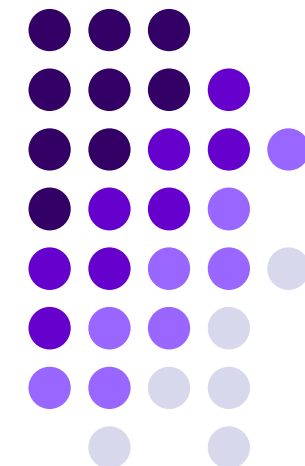
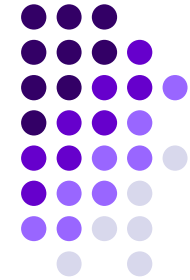

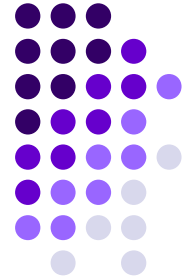
Senzori si traductoare

Cuprins_10

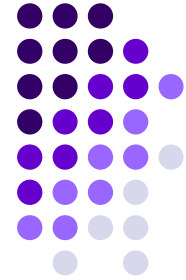
- Introducere
- Senzor video - robot
- Principii de realizare a senzorului video
- Prelucrarea informatiei optice
- Segmentarea imaginii
- Imagine si contur
- Extragerea conturului
- Topologia zonelor
- Codificarea imaginii
- Modelarea imaginii
- Exemplu
- Iluminarea scenei de lucru
- Concluzii

- control și inspecție: stări de suprafețe, culori, aspect, forme, contur, dimensiuni (liniare, plane sau spațiale);
- verificarea: prezenței sau absenței unui subiect, simboluri, caracter, semnătură;
- identificări și localizări de obiecte: în plan (2D) sau spațiu (3D);
- lectură (cu sau fără recunoaștere): caractere alfanumerice, valori numerice;
- urmărirea unui contur: cordon de sudură etc.

În fabricația flexibilă - 3 clase mari de utilizare a senzilor vizuali (această împărțire nu este unică:

- a) inspecția
- b) identificarea obiectelor
- c) controlul și comanda RI.

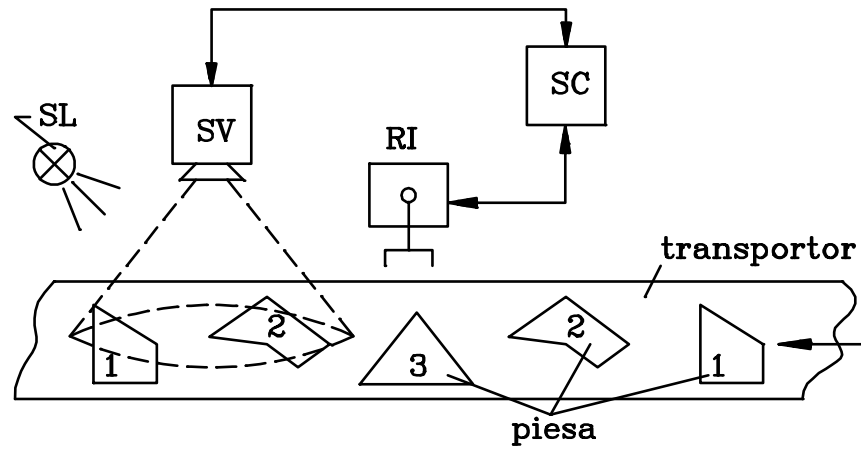
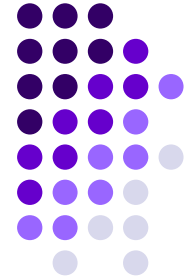

a) **Inspectia** : 70 % din aplicatii

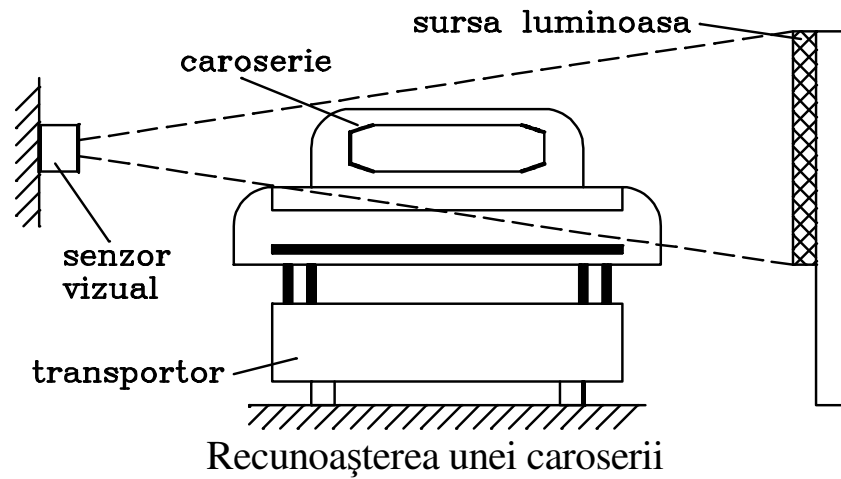
- ❖ măsurări tridimensionale;
- ❖ verificarea prezenței sau absenței componentelor în scena observată;
- ❖ controlul de calitate.
- ❖ Un exemplu edificator: inspectia măștilor fotografice pentru circuitele integrate:
  - O inspectie clasică (de ex. manuală) necesită 10 - 15 ore de muncă / mască;
  - varianta automatizată necesită 10 - 15 minute.

b) **Identificarea** : Într-o serie de aplicații industriale este necesară identificarea pieselor pentru a se lua o decizie și a se realiza un clasament

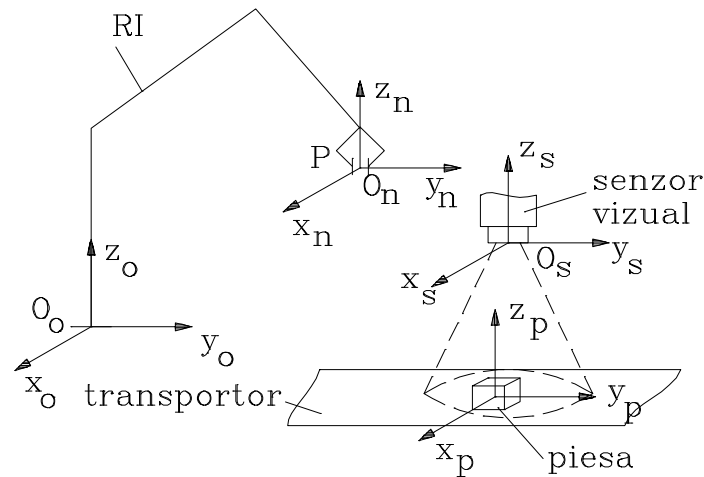
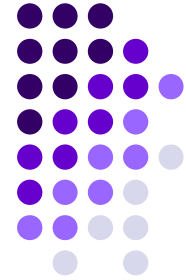
c) **Controlul și comanda RI**: pe baza informației obținute de la senzorul vizual se pot estima pozițiile de situare a unor piese, coordonatele de prehensare, se pot determina distanțe, prezența unor obstacole etc.

Identificarea unor piese

Senzor video - robot

Legatura senzor vizual-robot industrial

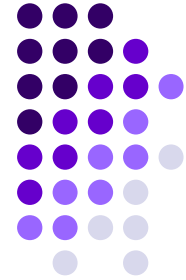
$$A_i^{(i-1)} = \begin{bmatrix} R_{3*3} & T_{1*3} \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$$

$$A_p^0 = A_s^0 \cdot A_p^s$$

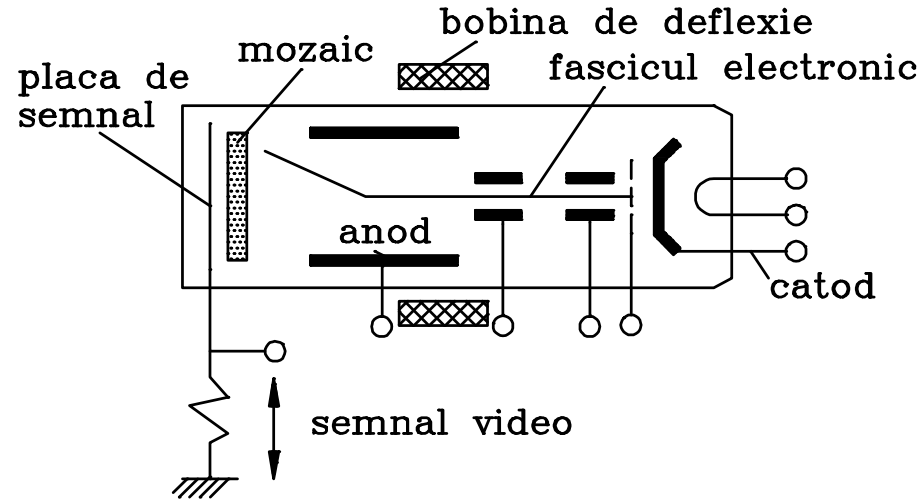
$$M_{1x3} = [x_p \quad y_p \quad z_p \quad 1]^T$$

$$\begin{bmatrix} x_p^0 & y_p^0 & z_p^0 & 1 \end{bmatrix}^T = A_p^0 \cdot [x_p \quad y_p \quad z_p \quad 1]^T$$

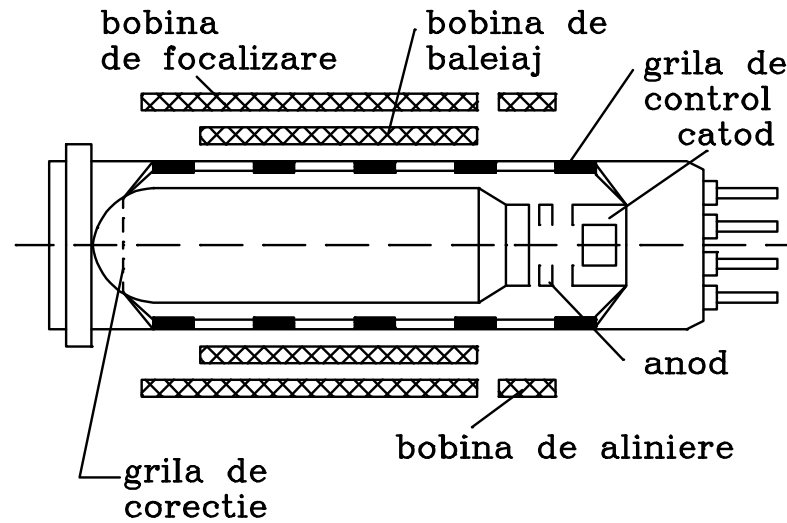
Principii de realizare a senzorilor video

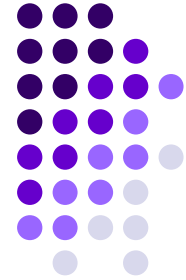

Tubul orticon

Tubul vidicon

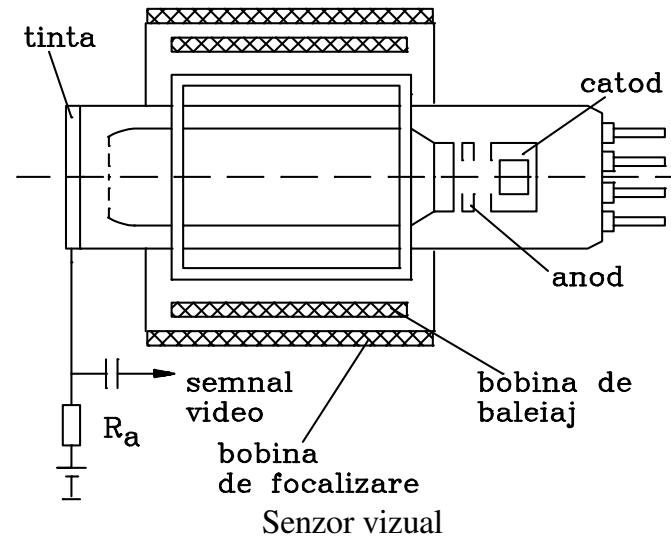
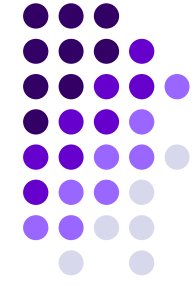
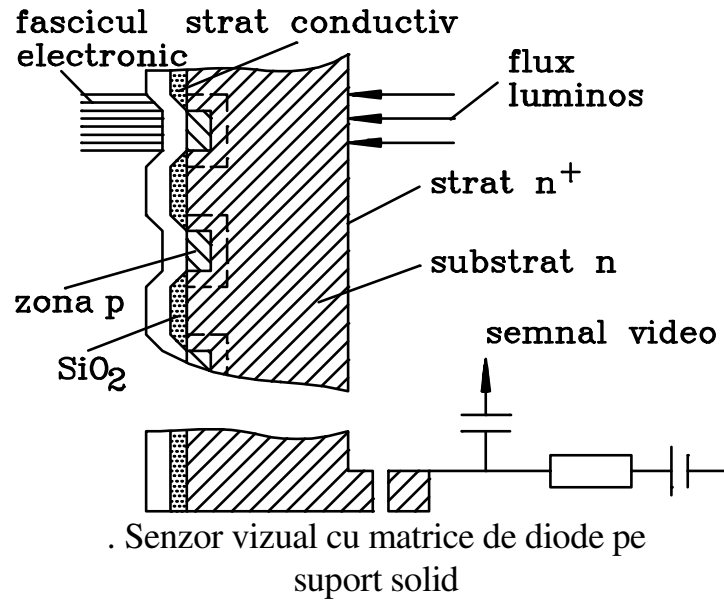

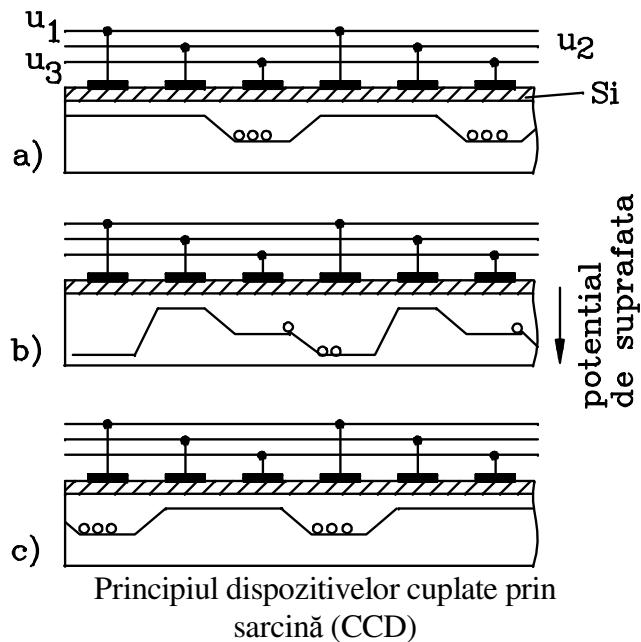
Performanțele caracteristice cerute unui tub :

- a) **sensibilitatea și caracteristica de transfer**. Tuburile vidicon posedă o fotosensibilitate ridicată. Orice precizare privind sensibilitatea trebuie să includă o referință la nivelul de iluminare și la tensiunea și curentul de obscuritate la care au fost măsurate.
- b) **răspunsul în timp sau remanența**. Remanența este consecința a doua cauze: remanența inerentă în procesul de descărcare al fasciculului electronic și inerția procesului fotoconductiv. Remanența descrește cu creșterea iluminării.
- c) **rezoluția imaginii**. Tubul vidicon posedă o rezoluție liniară înaltă (până la 700 linii de explorare). Rezoluția este limitată în principal de dimensiunea finită a fasciculului de baleiaj focalizat.
- d) **geometria imaginii**. Distorsiunea imaginii este stabilită de optica electronică a tubului ca și de acțiunea câmpurilor de baleiaj și de focalizare ale fasciculului electronic. O îmbunătățire considerabilă a geometriei se poate obține prin creșterea diametrului bobinelor de deflexie.
- e) **răspusul spectral** (dependența sensibilității de lungimea de undă)

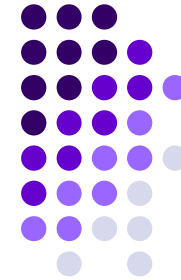

Matrice de fotodiode pe corp solid (sidiconul)

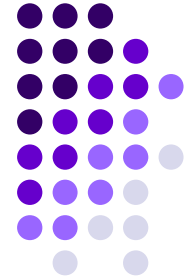

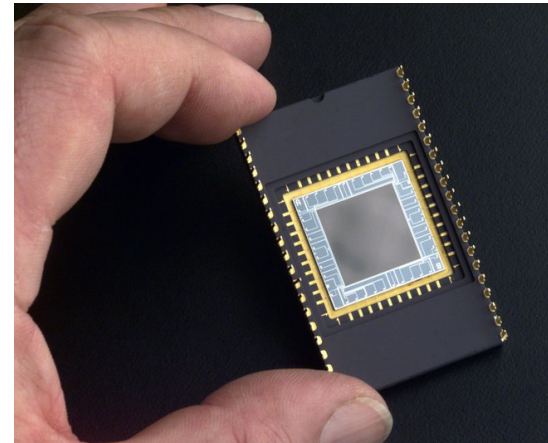
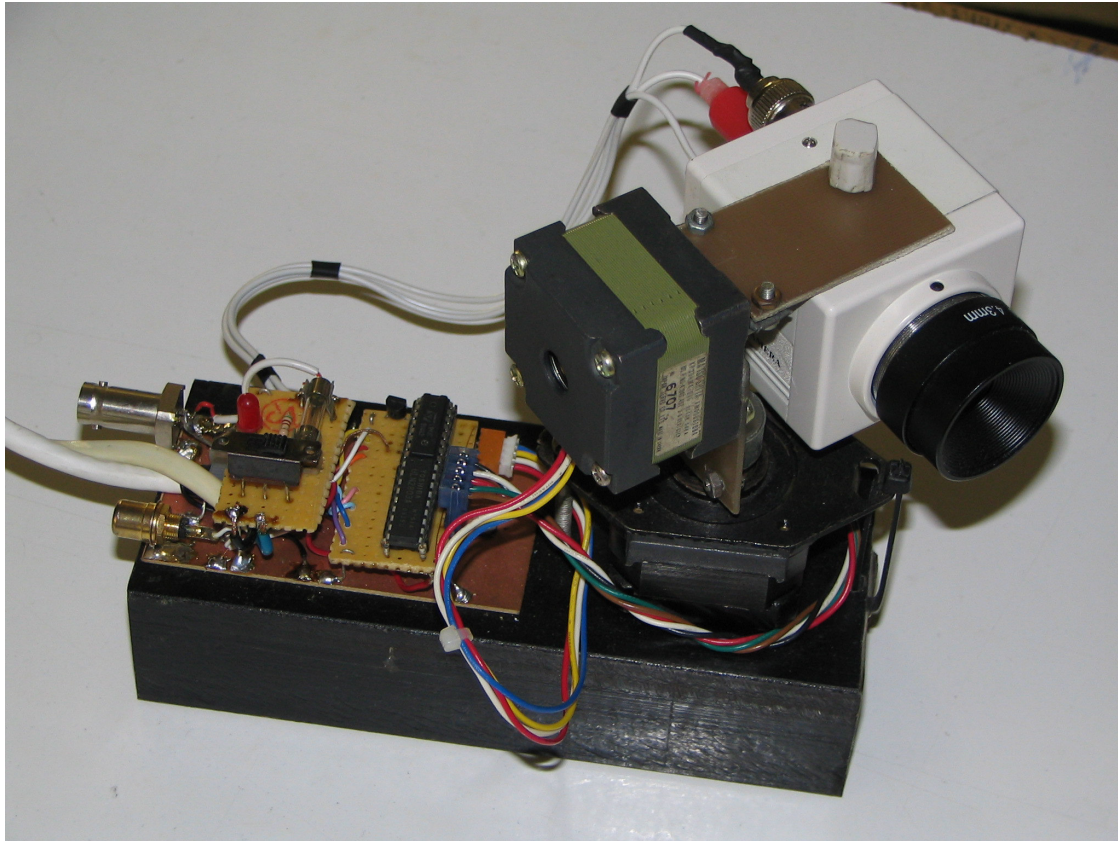
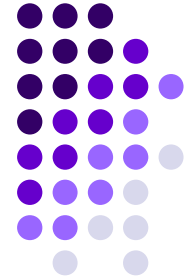
- Conceptul transferului de sarcină a fost descris de Boyle și Smith de la Bell Telephone în 1970;
- Tehnologia dispozitivelor cu transfer de sarcină (CTD - Charge transfer device);
- Alte variante:
  - ❖ dispozitive cu acumulare de sarcină BBD (bucket brigade devices);
  - ❖ dispozitive cu injectare de sarcini CID (charge injection devices).

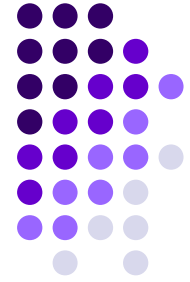
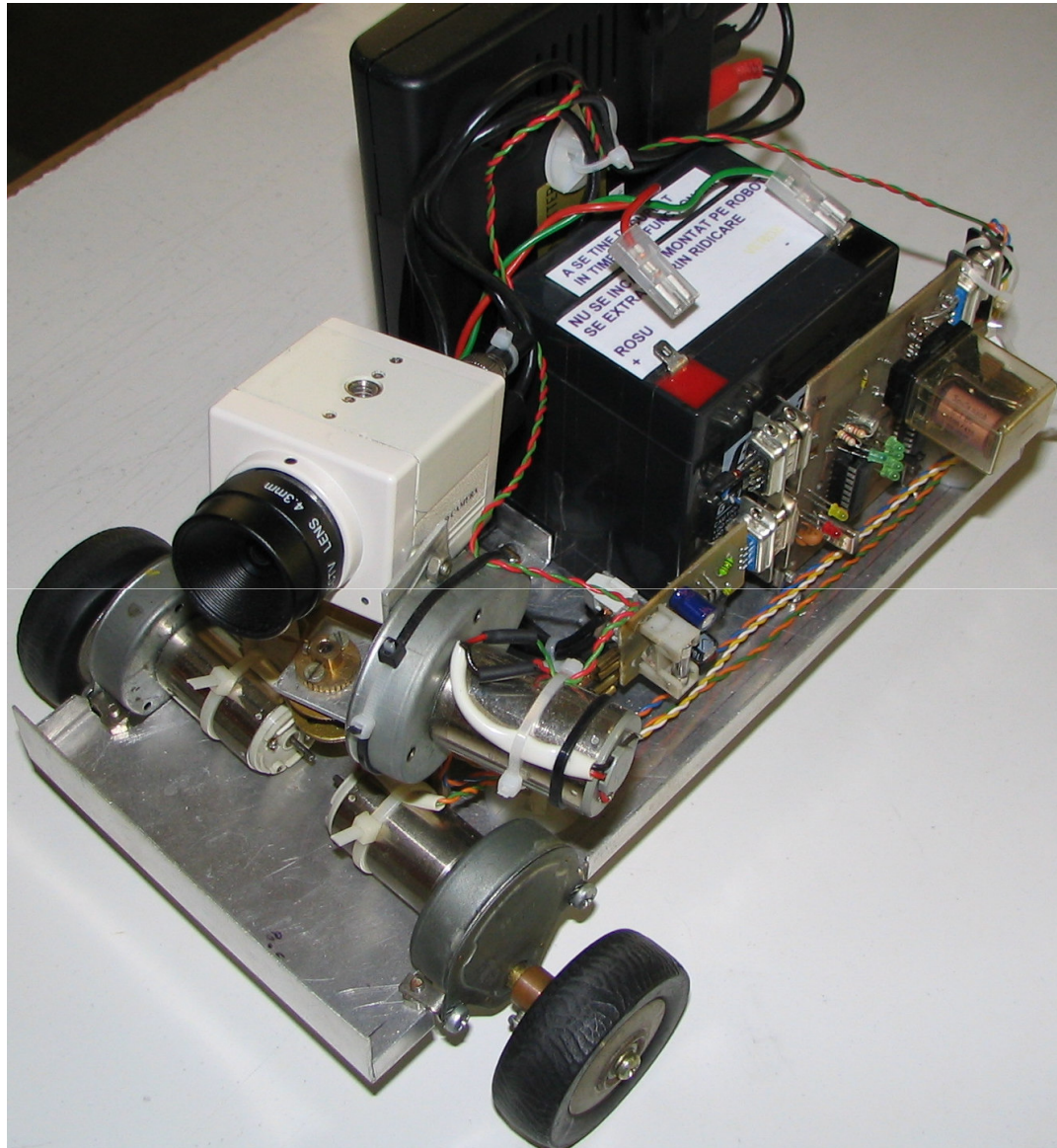
- senzorul CCD = matrice de elemente fotosensibile executate pe cristal semiconductor prin metoda microfotolitografierii
- dacă pe suprafața acestui sistem se proiectează un relief luminos în fiecare element se formează o sarcină localizată de purtători de sarcină minoritară și de mărime proporțională cu mărimea fluxului luminos pe elementul dat și cu timpul de acumulare;
- Distribuția mărimilor sarcinilor acumulate repetă relieful luminos vizualizat.

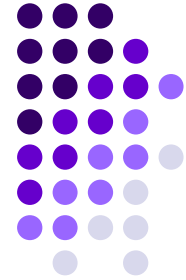
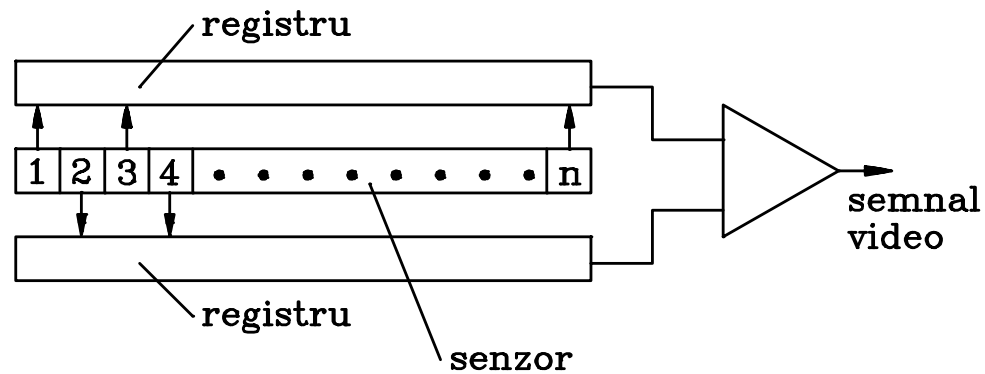
- După experirarea timpului de acumulare (de obicei este fix) sarcinile sunt deplasate succesiv pe linii și cadre și îndepărtate din structura senzorului prin dispozitivul de ieșire (registru);
- Semnalul astfel obținut formează *semnalul video*
- ***Dintre parametrii principali ai acestor senzori:***
  - ❖ ***domeniul spectral 0.2(0.4)...1,1 nm;***
  - ❖ ***fotosensibilitate integrală 500 $\mu\text{A/lx}$;***
  - ❖ ***rezoluție liniară 40...60 linii/mm;***
  - ❖ ***neomogenitate a fotosensibilității până la 10 %***

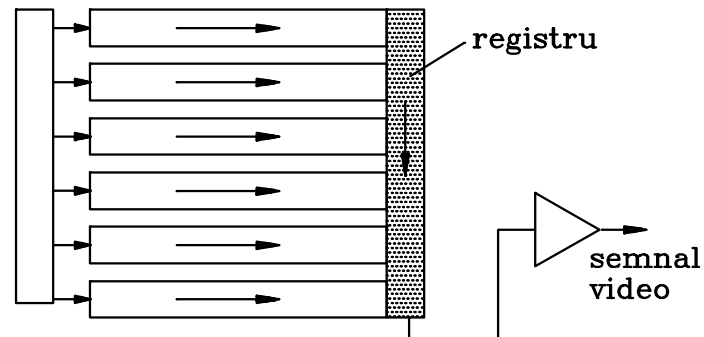

Senzori vizuali liniari

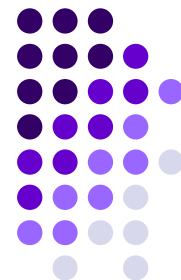
- punct sensibil = imagine elementară = **pixel**
- numărul maxim de pixeli - determinat de lungimea dispozitivului și dimensiunea fiecărui punct sensibil

Senzori vizuali bidimensionali

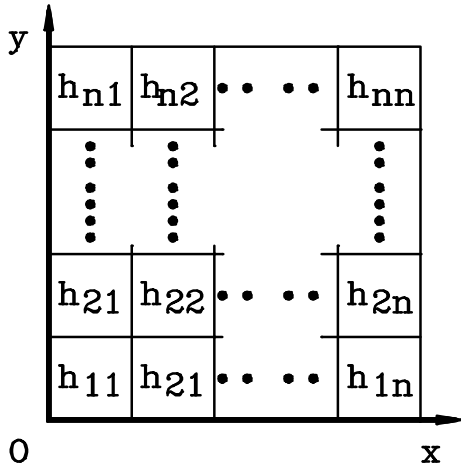
Organizarea citirii unui senzor vizual
liniar

Prelucrarea informației senzorial vizual

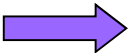
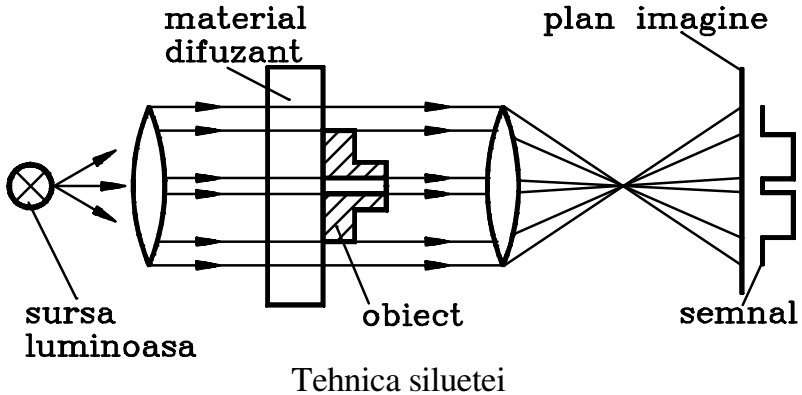

A. tratarea imaginii

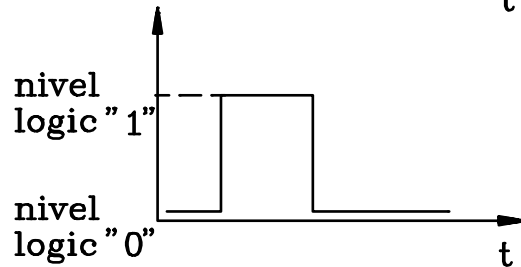
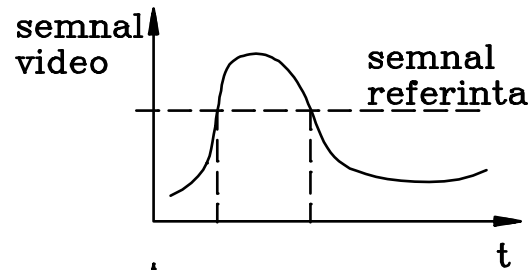
1. Metoda imaginii binare

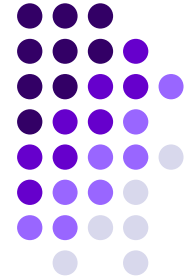
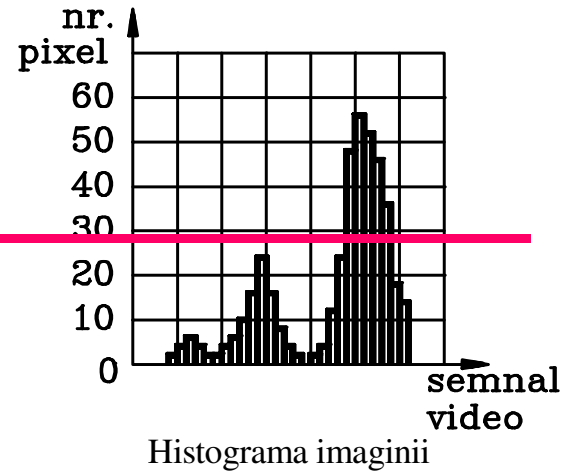
Sistemul de coordonate atașat matricii H

Cresterea contrastelor

Principiul obținerii imaginii binare

fie o imagine definită prin:

- ❖ "L" nivele de gri;
- ❖ "N" numărul total de pixeli
- ❖ "n(i)" numărul de pixeli de semnal "i"

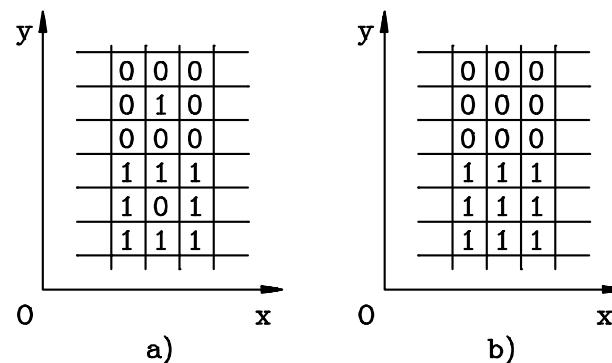
$$\bar{S} = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^L [i \cdot n(i)]$$

$$u(j) = \frac{1}{N} \cdot \sum_{i=1}^j [i \cdot n(i)]$$

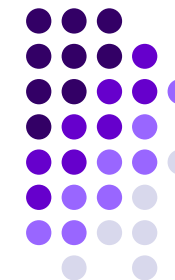
$$v(j) = \frac{1}{N} \cdot \sum_{i=1}^j n(i)$$

$$\sigma^2 = \frac{[S \cdot v(j) - u(j)]^2}{v(j) \cdot [1 - v(j)]} \rightarrow \text{max}$$

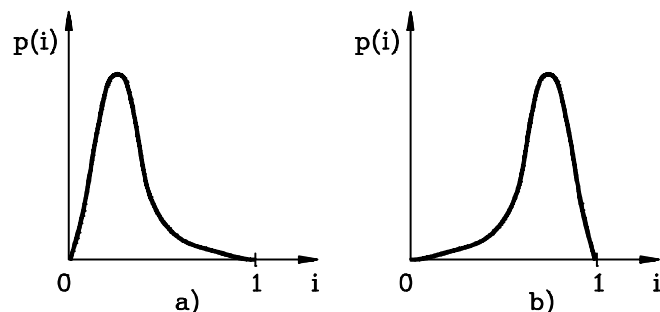

Alterarea imaginii (a) și soluționarea problemei (b)

2. Metoda nivelului de gri

Histograma în gri:

a) imagine întunecată; b) imagine luminoasă

Intensitatea atașată unui pixel este "netezită" la valoarea:

$$i(x, y) = \frac{1}{S} \cdot \sum_{n=y-q}^{y+q} \sum_{m=x-p}^{x+p} i(n, m)$$

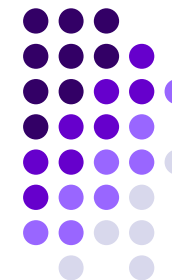
- "S" este o suprafață centrată pe pixelul vizat având coordonatele x și y;
- $S = (2p + 1)(2q + 1)$;
- $2p + 1$ este numărul de pixeli după axa x atașați suprafeței;
- $2q + 1$ este numărul de pixeli după axa y atașați suprafeței

Metoda gradientului = înlocuirea intensității fiecărui pixel printr-o valoare dependentă de punctele vecine

Suma gradientilor ponderați pe linie ("G_x") sau pe coloană ("G_y") este descrisă de operatorul matricial:

P ₁₁	P ₁₂	P ₁₃
P ₂₁	P ₂₂	P ₂₃
P ₃₁	P ₃₂	P ₃₃

Matricea 3 x 3

$$G = \sum_{i=1}^3 \sum_{j=1}^3 P_{ij} \cdot c_{ij}$$

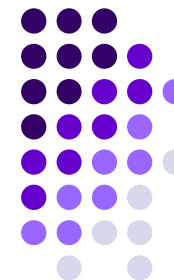
- "p_{ij}" - elementele matricii nivelelor de gri din jurul punctului analizat
- "c_{ij}" sunt elementele matricii de pondere

$$C_x = \begin{pmatrix} -a_1 & 0 & a_1 \\ -a_2 & 0 & a_2 \\ -a_3 & 0 & a_3 \end{pmatrix} \quad C_y = \begin{pmatrix} b_1 & b_2 & b_3 \\ 0 & 0 & 0 \\ -b_1 & -b_2 & -b_3 \end{pmatrix}$$

Matricea Sobel

$$C_x = \begin{pmatrix} -1 & 0 & 1 \\ -2 & 0 & 2 \\ -1 & 0 & 1 \end{pmatrix}$$

$$C_y = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 1 \\ 0 & 0 & 0 \\ -1 & -2 & -1 \end{pmatrix}$$

Matricea Prewitt

$$C_x = \begin{pmatrix} -1 & 0 & 1 \\ -1 & 0 & 1 \\ -1 & 0 & 1 \end{pmatrix}$$

$$C_y = \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 0 \\ -1 & -1 & -1 \end{pmatrix}$$

Amplitudinea nivelului de gri:

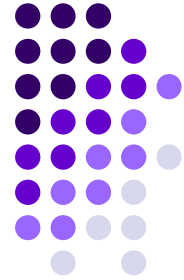
$$G = \sqrt{G_x^2 + G_y^2}$$

Orientarea nivelului de gri:

$$\theta = \arctg\left(\frac{G_y}{G_x}\right)$$

Metoda transformatei Fourier

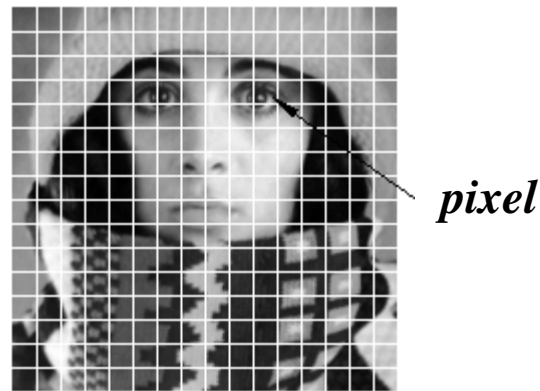
Segmentarea imaginii

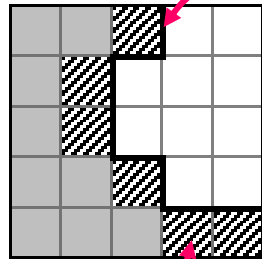
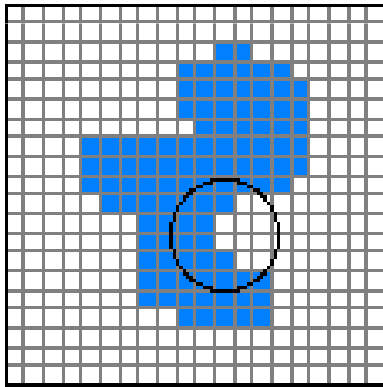
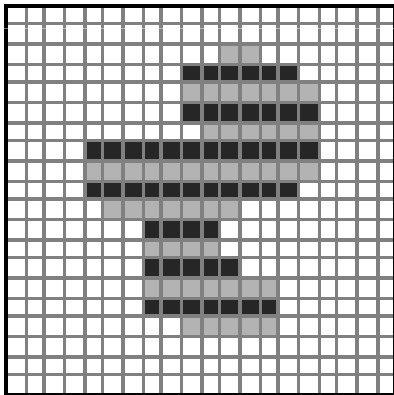
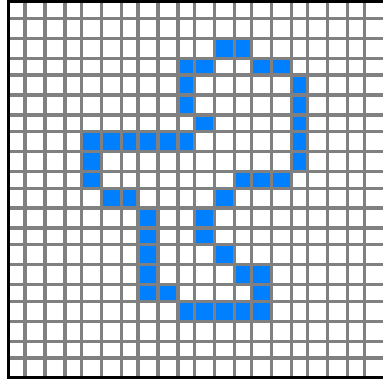
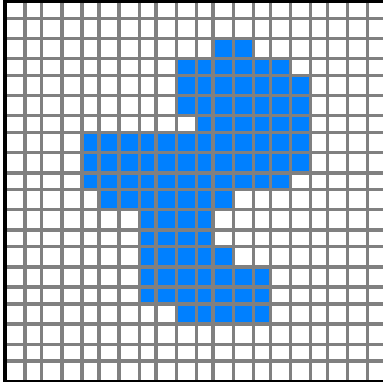
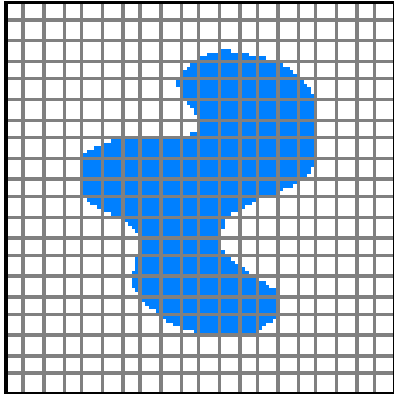
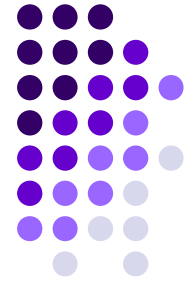
- Segmentarea imaginii = operația de extragere teoretică (separare) a unor **zone particulare** din imaginea tratată anterior.
- ***Pixelii*** aparținători acestor zone au **o proprietate comună** (de ex. aparțin la obiectul vizualizat).

În mod curent se aplică două metode:

- a) **extragerea conturului** - se separă toți pixelii cuprinși în interiorul unor linii cu contrast puternic;
- b) **topologia zonelor** - se separă toți pixelii dintr-o zonă care respectă o aceeași stare logică.

Imagine si contur

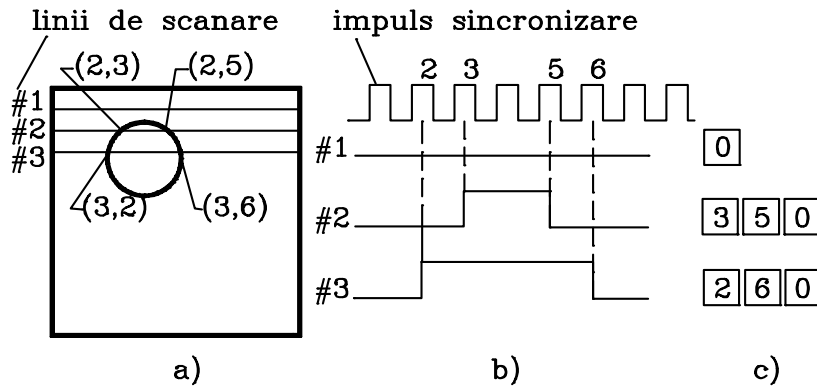
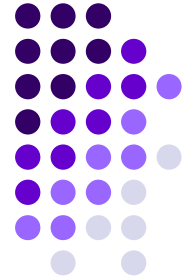

Linie
contur

Pixel de
contur

Parametrul	Simbol	Valori tipice
Linii	N	256, 512, 525, 625, 1024, 1035
Coloane	M	256, 512, 768, 1024, 1320
Nivele de gri	L	2, 64, 256, 1024, 4096, 16384

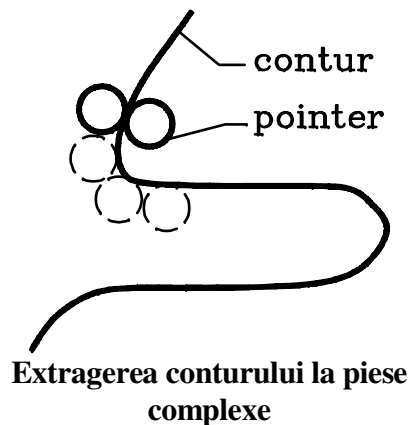
Extragerea conturului

Extragerea conturului:

a - scanarea imaginii; b - semnal video; c - informație memorată

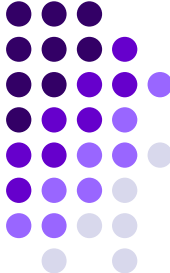
Extragerea conturului =
definirea limitelor imaginii
 unui obiect vizualizat în scopul stocării acestei informații în memoria sistemului de comandă.

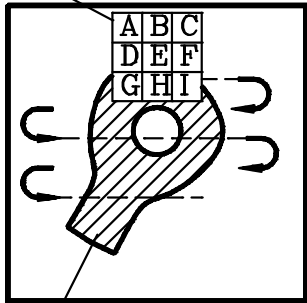
- două "zone" de control care se deplasează pe limita internă și externă a conturului teoretic;

- limita reală a conturului este descrisă de locul geometric al distanței minime dintre centrele celor două "zone".

Topologia zonelor

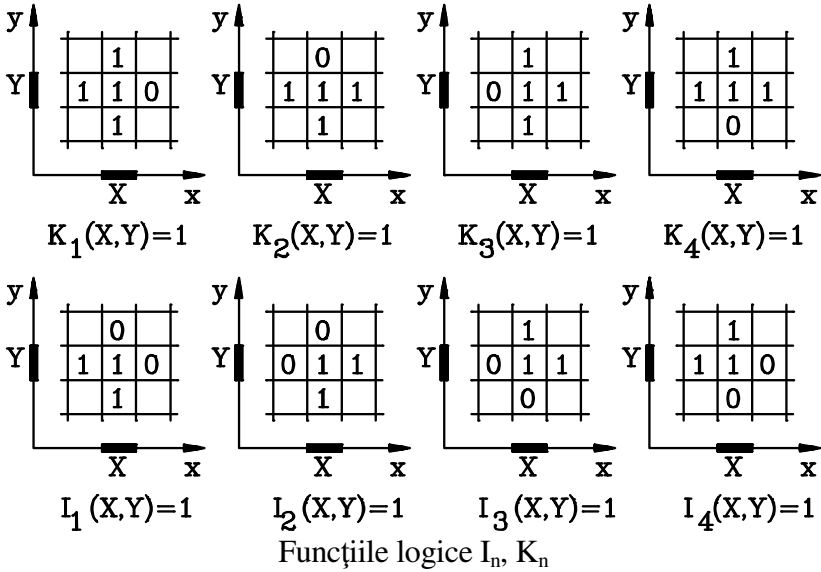
matrice de analiza 3x3

imagine

Imagine vizualizata si matricea de analiza

$$k(x, y) = \bigcup_{n=1}^4 [I_n(x, y) \cup K_n(x, y)]$$

a_3	a_2	a_1
a_4	a_0	

Matrice de analiza

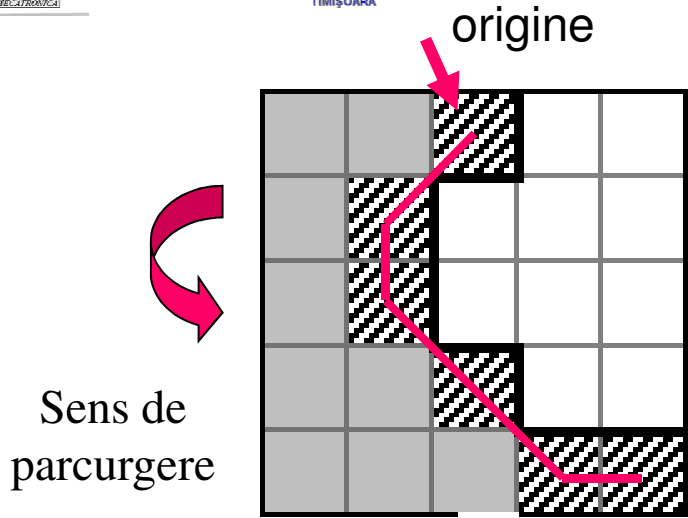
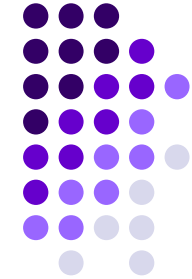
$a_0 \cdot \overline{a_1} \cdot \overline{a_2} \cdot \overline{a_3} \cdot \overline{a_4} = 1$ $\rightarrow$ urmeaza o noua zona

$a_0 \cdot a_2 = 1$ $\rightarrow$ a_0 si a_2 apartin la aceeasi zona

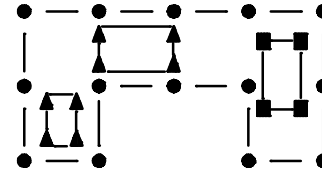
$a_0 \cdot \overline{a_2} = (\overline{a_1} + \overline{a_4}) \cdot \overline{a_3}$ $\rightarrow$ a_0 apartine la zona a_1 sau a_4

$a_0 \cdot \overline{a_2} = (\overline{a_1} \cdot \overline{a_4}) \cdot a_3$ $\rightarrow$ a_0 apartine cu a_3

Codificarea imaginii

4	3	2
5	*	1
6	7	8

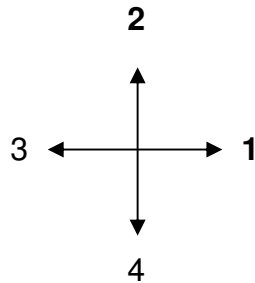
a)

b)

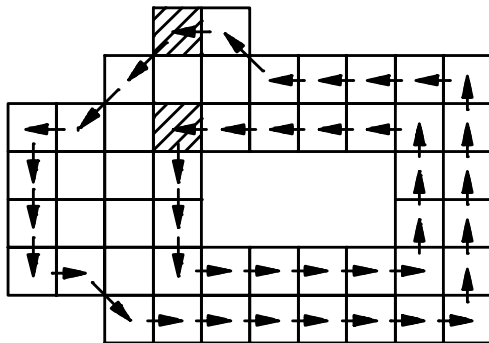
Exemplu de codificare:

a) – codul Freeman; b) - contururi tratate

Cod : 6 7 8 8 1

Cod contur: 4 3 4 4 1 4 1 1

-contur exterior:

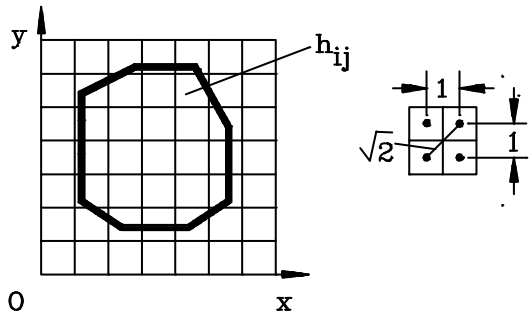
66577718111111133333555545

-contur interior:

7771111133355555

Modelarea imaginii

Determinarea parametrilor geometrici ai imaginii

$$h_{ij} = \begin{cases} 1, & \text{daca } (i, j) \in \text{obiect} \\ 0, & \text{daca } (i, j) \notin \text{obiect} \end{cases}$$

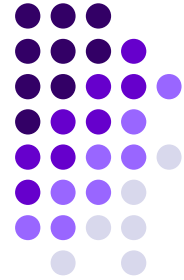
Aria imaginii vizualizate:

$$A = \sum_{i=0}^{n-1} \left(\sum_{j=0}^{n-1} h_{ij} \right)$$

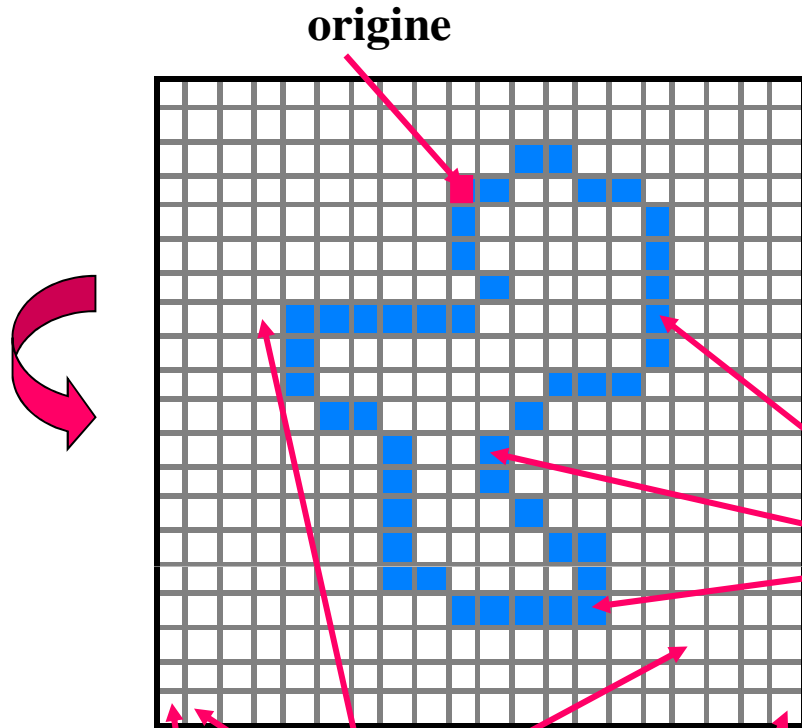
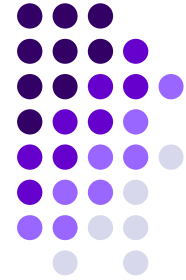
Perimetrul conturului (Γ) al imaginii:

$$P = \sum_{(\Gamma)} m' \quad \text{unde } m' = \begin{cases} 1, & \text{daca } m \text{ este numar impar} \\ \sqrt{2}, & \text{daca } m \text{ este numar par} \end{cases}$$

m = cifra din codul Freeman

Exemplu

$A = 99$ pixeli

$h_{ij} = 1$

$h_{ij} = 0$

$h_{20,1} = 0$

$h_{11} = 0$

$P = 32 + 13\sqrt{2}$ pixeli

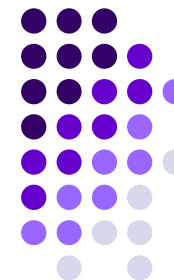
Codul Freeman:

77865555778187777181111335443221123333454565

Coordonatele centrului de greutate (Xs, Ys) al suprafeței delimitate de contur :

$$X_s = \frac{1}{A} \cdot \sum_{j=0}^{n-1} \left(\sum_{i=0}^{n-1} i \cdot h_{ij} \right)$$

$$Y_s = \frac{1}{A} \cdot \sum_{i=0}^{n-1} \left(\sum_{j=0}^{n-1} j \cdot h_{ij} \right)$$

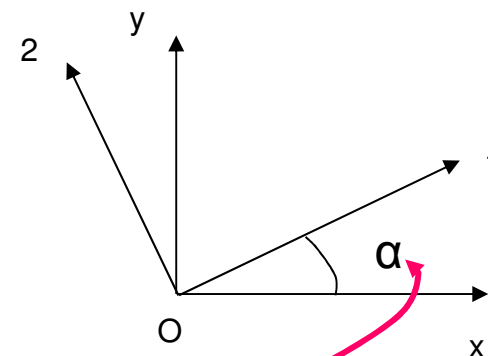
Momentele de inerție axiale ale suprafeței (față de axele Ox, Oy) și momentul de inerție centrifugal:

$$J_x = \sum_{i=0}^{n-1} i^2 \left(\sum_{j=0}^{n-1} h_{ij} \right)$$

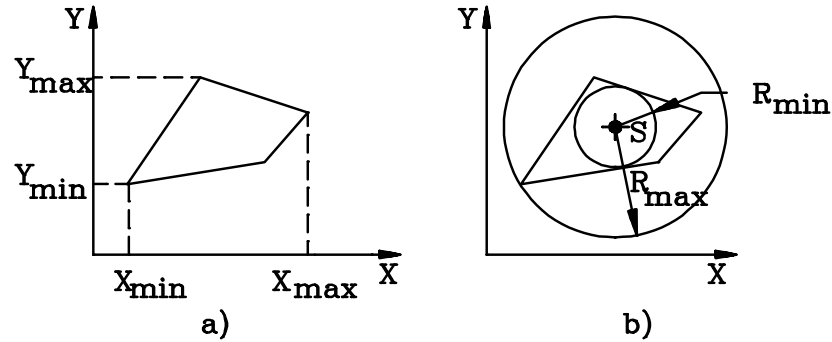
$$J_{xy} = \sum_{i=0}^{n-1} i \left(\sum_{j=0}^{n-1} j \cdot h_{ij} \right)$$

$$J_y = \sum_{j=0}^{n-1} j^2 \left(\sum_{i=0}^{n-1} h_{ij} \right)$$

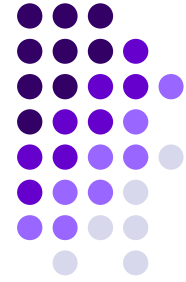
$$J_{1,2} = \frac{1}{2} \cdot (J_x + J_y) \pm \sqrt{\frac{1}{4} \cdot (J_x - J_y)^2 + J_{xy}^2}$$

$$\alpha = \frac{1}{2} \cdot \arctg \left(\frac{2 J_{xy}}{J_y - J_x} \right)$$

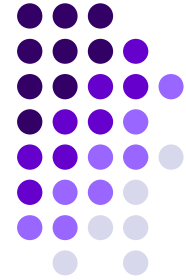
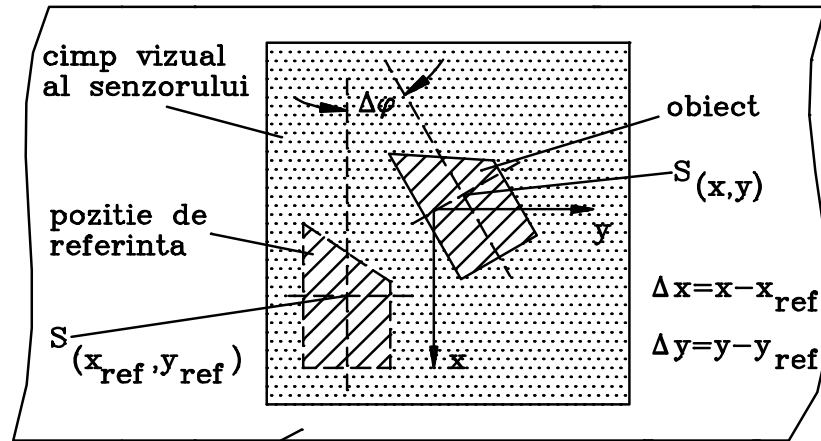

Parametrii caracteristici (poligon circumscris, raze)

Optional se mai pot calcula:

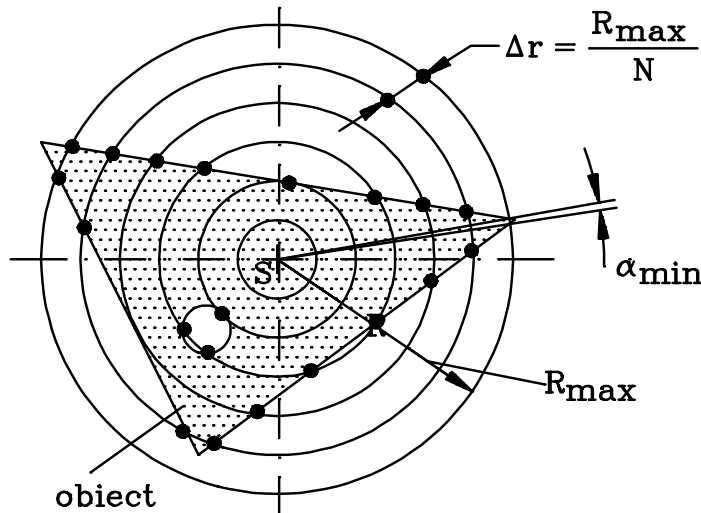
- raportul $Y_{\max} / X_{\max}$ dintre dimensiunile de gabarit pe direcție verticală și orizontală;
- complexitatea conturului $X_{\max}/P$;
- compactitatea figurii: $A/(X_{\max} Y_{\max})$;
- simetria $X_S/X_{\max}$, $Y_S/Y_{\max}$.

transportor

Operatia de determinare a unor parametri

a) măsurări independente de piesa vizualizată (aria, perimetrul etc);

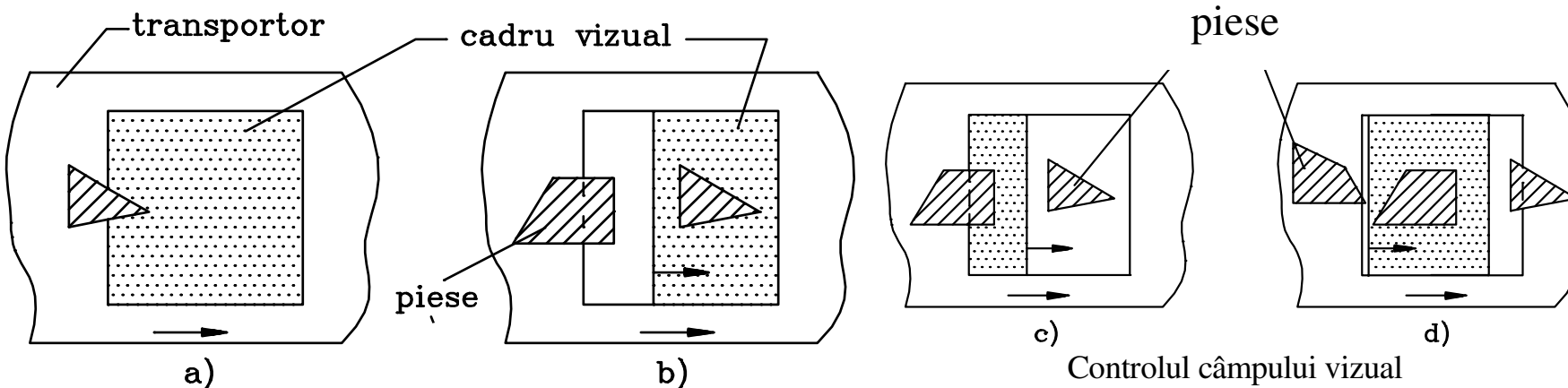
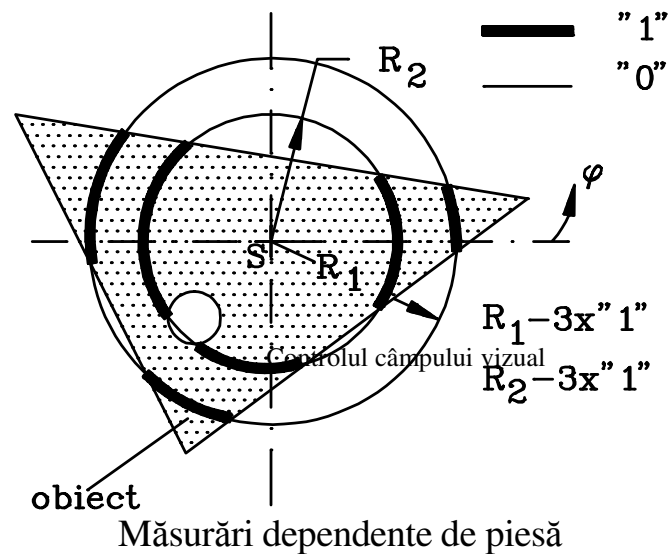

Măsurări independente de piesă

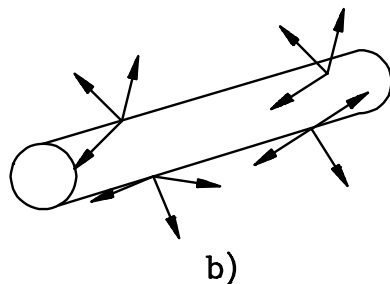
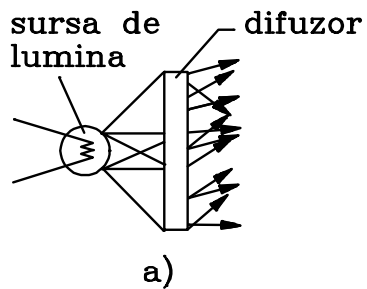
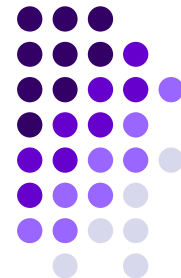
- cercuri echidistante;
- parametri:
  - ❖ numărul segmentelor de intersecție ale conturului cu cercurile de explorare,
  - ❖ unghiul α_{min} pentru raza maximă.

b) Măsurări dependente de piesa vizualizată

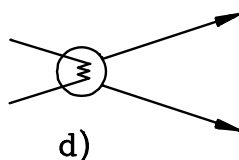
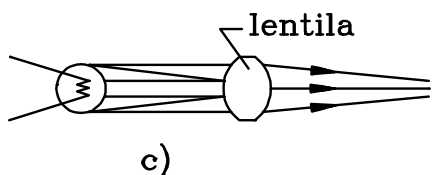
- funcții înregistrate pe cercul de rază R_1 , $R_2 - 3 \cdot "1"$
- corelația dintre unghiul Φ și raza R .

Iluminarea scenei de lucru

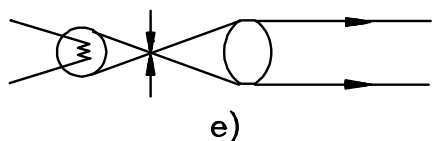

- suprafețe difuze (a) (lămpi fluorescente - b, reflectoare difuze);

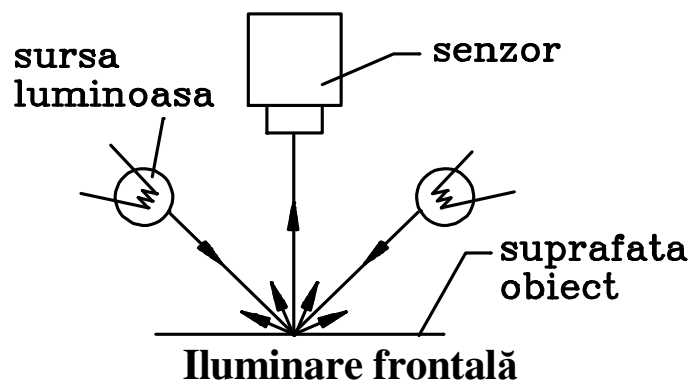
- condensoare (c),

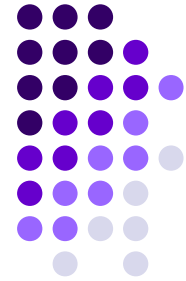
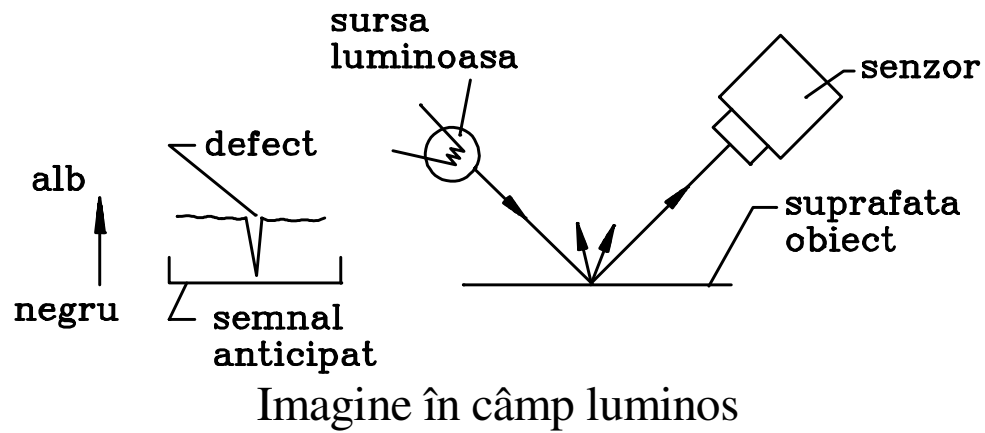
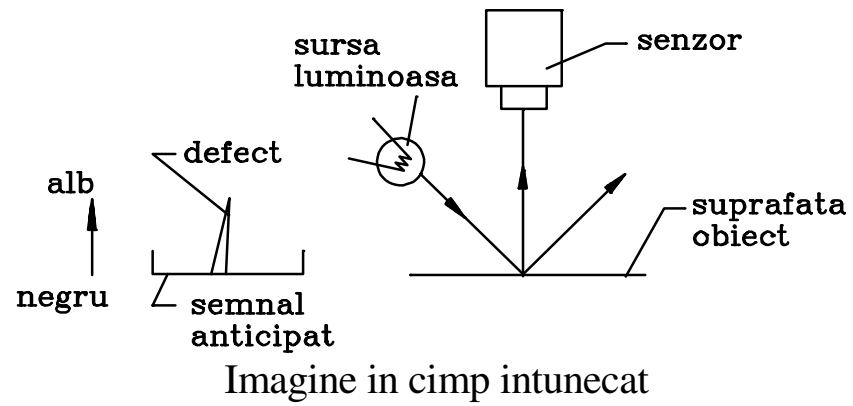
- proiectoare (d);

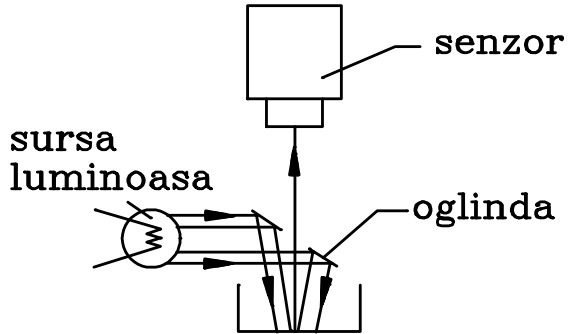
- colimatoare (e).

Corpuri de iluminat

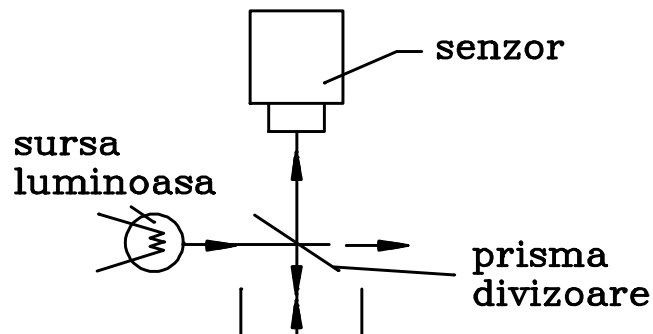

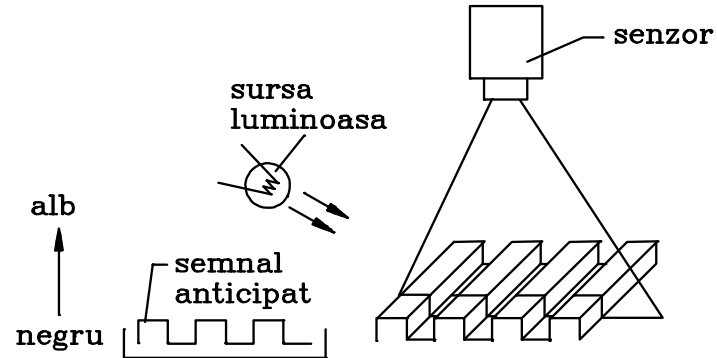

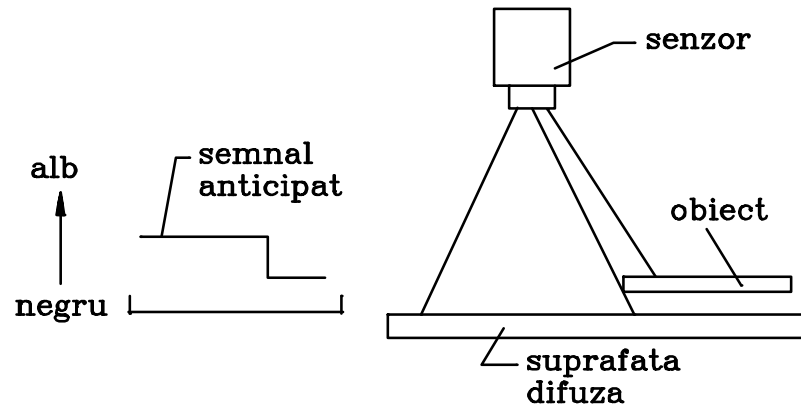
Iluminare cu ajutorul oglinzii reflectoare

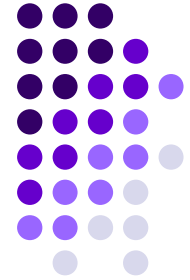
Iluminare prin prisma divizoare

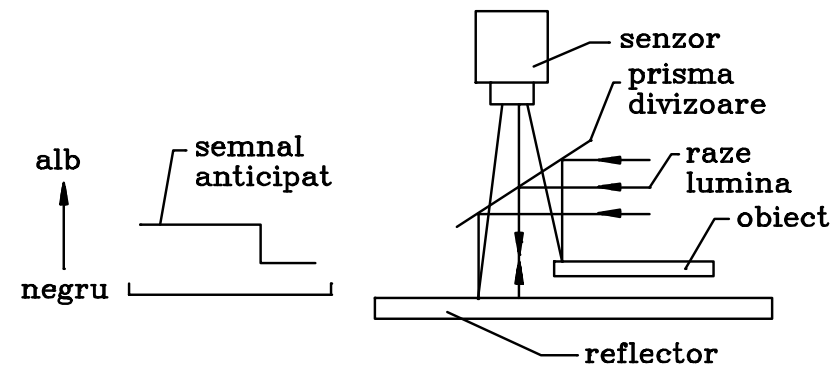

Iluminare paralelă

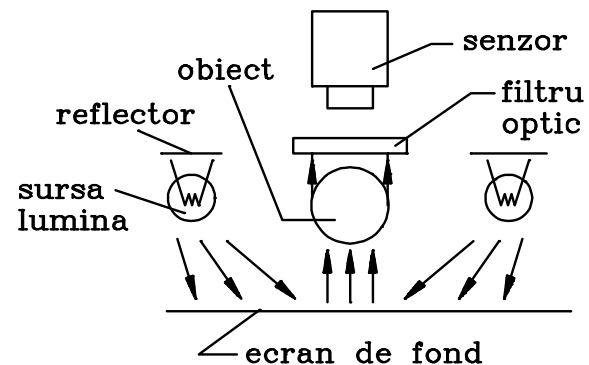

Metoda de iluminare din spate

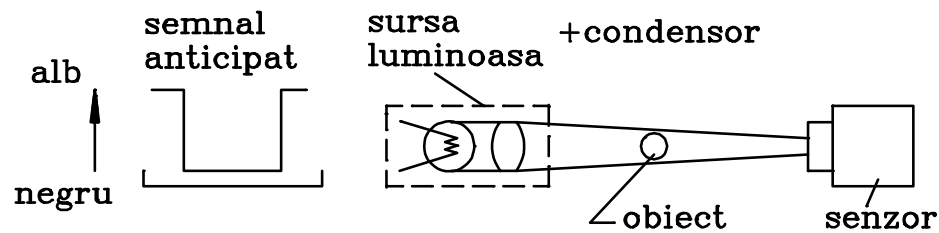

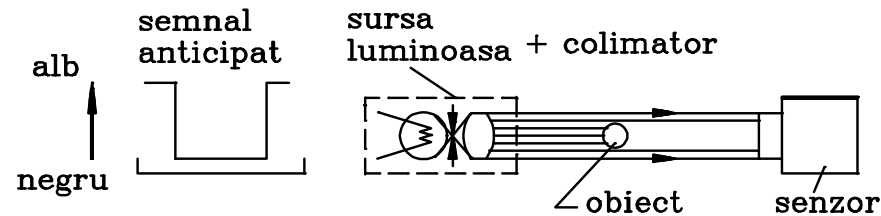
Utilizarea unei suprafețe reflectorizante

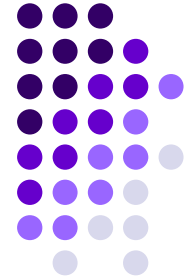
Illuminare monocromatică

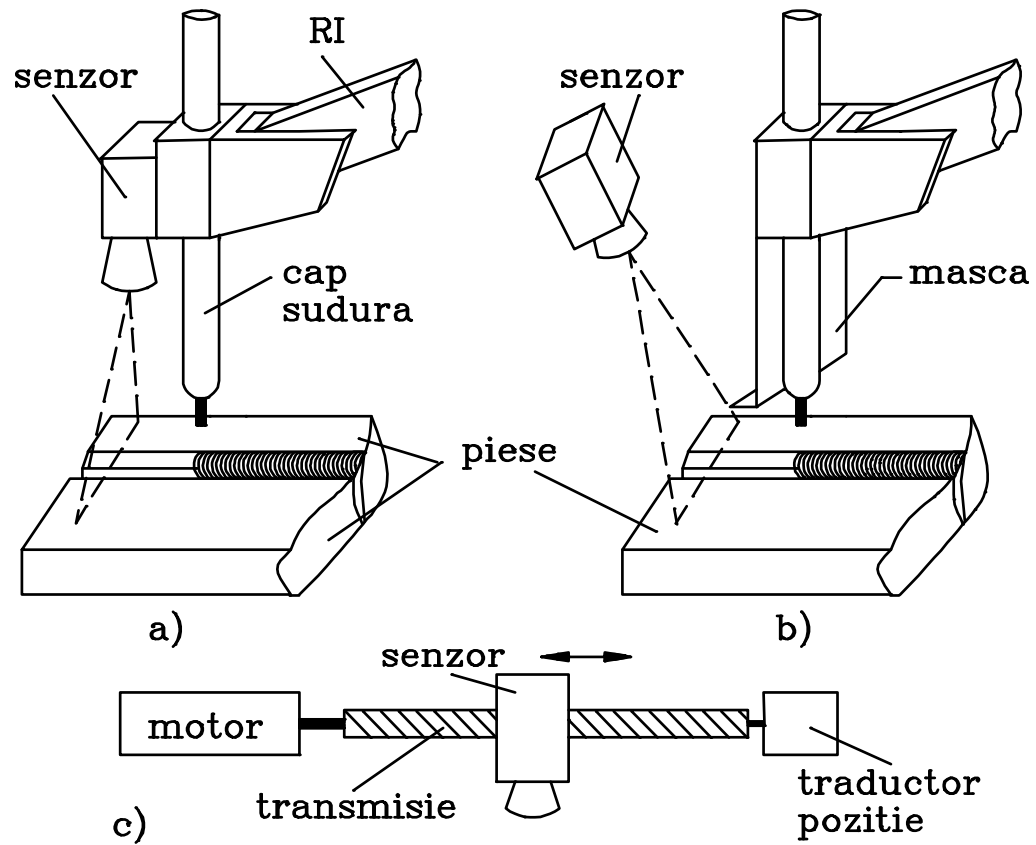
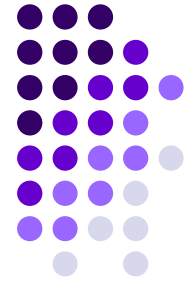

Utilizarea condensatorului

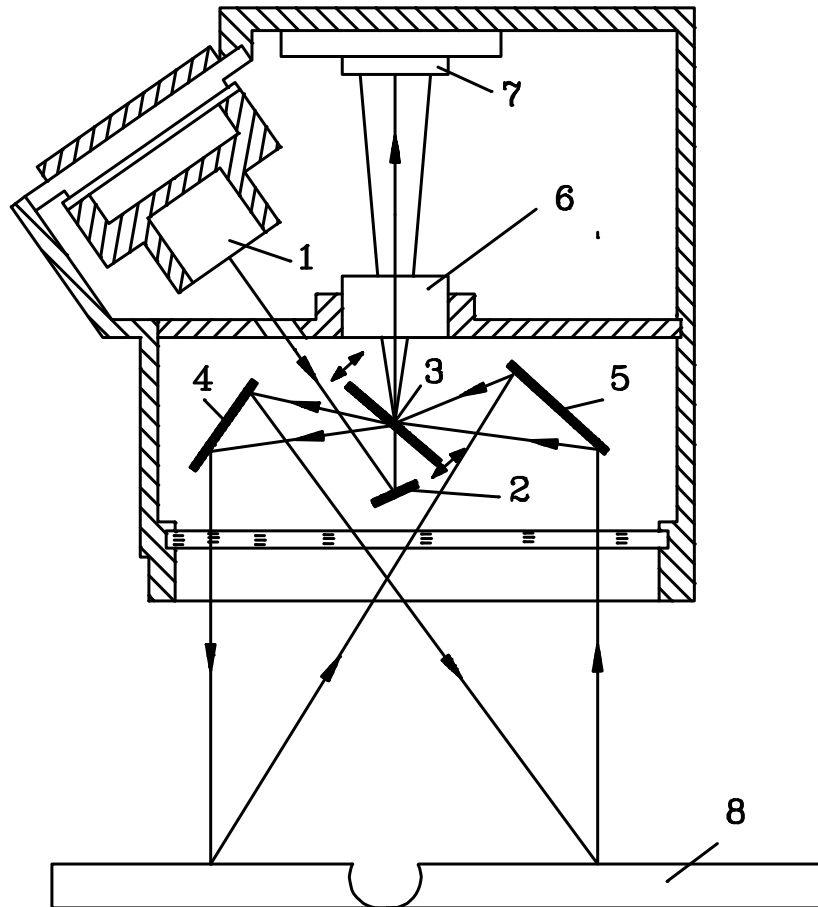
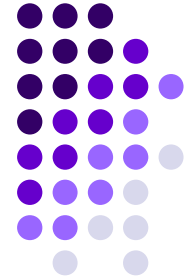

Utilizarea colimatorului

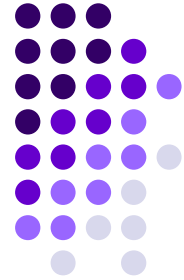

Poziționarea senzorului vizual

- 1- sursa lumina;
- 2 , 3, 4, 5 – oglinzi;
- 6 – filtru optic
- 7 – senzor video CCD
- 8 – piesa pentru sudat

Sursa de lumină și senzorul vizual în structură compactă

Cerințe principale pentru un senzor vizual:

- simplitate în deservire;
- viteză mare de prelucrare a informației;
- flexibilitate, posibilitate de adaptare la diferite sarcini (de ex. regim de bandă rulantă, descărcarea paletelor, controlul pieselor etc.);
- sensibilitate geometrică cât mai mare;
- cost redus;
- posibilități simple de conectare în cadrul sistemului;
- siguranță ridicată în funcționare;
- sensibilitate redusă la factori perturbatori.